

В І Д Г У К

наукового керівника, професора Івчук Юлії Юріївни на дисертацію Лашутіна Сергія Олександровича на тему «Єдність та диференціація трудових відносин працівників прокуратури України», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії у сфері права за спеціальністю 081 Право

Наразі актуальним залишається питання вдосконалення спеціального законодавства, яке передбачає диференційований підхід до правового регулювання трудових відносин. Зокрема, активно розвиваються норми, що регулюють трудові відносини окремих категорій працівників, зокрема публічних службовців, до яких належать і працівники прокуратури, правосуб'єктність яких має складну структуру. Особливістю правосуб'єктності працівників прокуратури є їх одночасна участь в адміністративно-правових і трудо-правових відносинах, які взаємопов'язані та взаємозалежні. Одним із ключових аспектів є виконання трудової функції в умовах підпорядкування внутрішньому трудовому розпорядку, отримання заробітної плати, наявність правових гарантій щодо робочого часу, відпочинку, соціальних пільг тощо. Таким чином, складна структура правосуб'єктності працівників прокуратури включає їхню трудову правосуб'єктність як учасників трудових відносин.

Водночас трудова правосуб'єктність працівників прокуратури має специфічний характер, а її належне осмислення є важливим завданням як для подальшого розвитку доктрини трудового права, так і для вдосконалення трудового законодавства. Отже, питання вдосконалення загального та спеціального трудового законодавства, що регулює трудові відносини працівників прокуратури, а також забезпечення балансу між єдністю та диференціацією правового регулювання залишається актуальним і потребує подальшого наукового та законодавчого опрацювання.

Питання єдності та диференціації правового регулювання трудових відносин різних категорій працівників склали предмет наукових досліджень

таких вчених як: В. М. Андріїв, Г. О. Барабаш, Н. Б. Болотіна, С. Я. Вавженчук, В.С. Венедиктов, О. В. Грабчак, Ю. М. Гришина, В. В. Жернаков, М. І. Іншин, Л.В. Котова, В.Л. Костюк, П. Д. Пилипенко, С. М. Прилипко, О.І. Процевський, Ю. О. Саєнко, С.В.Серебряк, Д. І. Сіроха, О.О.Шевцов, В. І. Щербина, О. М. Ярошенко та ін.

Дисертація на тему «Єдність та диференціація трудових відносин працівників прокуратури України» є комплексним науковим дослідженням правового регулювання єдності та диференціації трудових відносин працівників прокуратури України.

Назва дисертації відповідає профілю обраної спеціальності (081 Право), поставленій меті та суті поставлених наукових завдань. Дисертант вірно окреслив об'єкт, який визначає як суспільні відносини, що виникають з приводу правового регулювання єдності та диференціації трудових відносин працівників прокуратури України, і предмет дослідження - єдність та диференціація трудових відносин працівників прокуратури України. Це сприяло досягненню теоретичних і практичних результатів, які мають важливе значення для вирішення питань, які виникають в означеній сфері.

У Вступі дається загальна характеристика дослідження, зокрема обґрунтовується актуальність теми дисертації, окреслюється мета дослідження, яка полягає у здійсненні системного аналізу та ґрунтового дослідження правового регулювання єдності та диференціації трудових відносин працівників прокуратури України, а також формування пропозицій щодо напрямів подальшого удосконалення загального та спеціального трудового законодавства у досліджуваній сфері, його завдання, зазначається наукова новизна, розкривається методологічна база, наводяться найбільш значущі приклади апробації проведеного дослідження. Можна констатувати, що мета та завдання дослідження у повній мірі досягнуті. Для цього автором використана широка джерельна та методологічна база.

У роботі дисертант надає висвітлення трудової правосуб'єктності працівників прокуратури у широкому та вузькому розумінні. У широкому

розумінні трудова правосуб'єктність працівника прокуратури – це правова здатність фізичної особи, яка проявляється у її спроможності (можливості) бути носієм трудових прав та обов'язків, своїми діями реалізувати їх, вступаючи у трудові відносини, а також нести відповідальність за порушення трудового законодавства, а також заподіяну шкоду у рамках трудових та тісно пов'язаних із ними відносин (вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів, захисту своїх професійних прав, об'єднання щодо захисту відповідних прав тощо). У вузькому розумінні трудова правосуб'єктність працівника прокуратури – це природна здатність до праці особи та свідомим вибором реалізувати таку здатність саме у рамках спеціальних трудових правовідносин (роботі в прокуратурі), у зв'язку з чим особа набуває відповідних компетентностей, що надає їй можливість відповідати підвищеним правовим вимогам до кандидата на посаду працівника прокуратури та надалі здатність бути носієм спеціального кола трудових прав, обов'язків, гарантій, відповідальності, а також своїми діями реалізувати своє право на працю, вступаючи у спеціальні трудові відносини, та нести відповідальність у рамках таких трудових відносин.

Автором запропоновано сукупність критеріїв диференціації правового регулювання трудових відносин працівників прокуратури відобразити як складну структуру, яка має декілька рівнів та напрямів. Залежно від того, яку саме категорію працівників прокуратури обирати для дослідження, можна виокремлювати і різний рівень диференціації правового регулювання їхніх трудових відносин. Виділено три рівні спеціалізації для працівників органів прокуратури: середній рівень спеціалізації – для державних службовців органів прокуратури; високий рівень спеціалізації – для прокурорів прокуратур; найвищий рівень спеціалізації – для керівників органів прокуратури та їхніх заступників. Запропоновано розмежувати напрями диференціації правового регулювання трудових відносин працівників прокуратури на: 1) загальну диференціацію, що ґрунтується на загальноприйнятих критеріях трудового законодавства (об'єктивних та

суб'єктивних), які застосовуються до всіх працівників, зокрема щодо умов праці для жінок, матерів тощо; 2) спеціальну диференціацію, що враховує особливості адміністративно-правового статусу працівників прокуратури та застосовується відповідно до трьох рівнів спеціалізації.

Автор роботи аналізуючи зарубіжний досвід, провідним вбачає визначення стратегічного шляху розвитку прокуратури у відповідній структурі, що відіграє концептуальне значення у подальшому формуванні трудо-правового статусу як працівників прокуратури. Автор вважає доцільним обрати такий шлях, за яким власне прокурорів наближувати до трудо-правового статусу суддів (у сферах професійного самоврядування, у нормах, що визначають диференціацію вимог до професійної компетенції, морально-етичних вимог до діяльності, у підвищених гарантіях щодо надання відпусток, заробітної плати), а інші категорії працівників прокуратури (державні службовці) наблизити до правового статусу інших державних службовців та забезпечити формування єдиного трудо-правового статусу публічного службовця.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що положення, отримані в результаті проведеного в дисертації дослідження, можуть бути використані:

а) у науково-дослідницькій роботі – для подальших загальних і спеціальних наукових досліджень у сфері трудового права, а також науково-теоретичних розробок безпосередньо з проблематики єдності та диференціації правового регулювання трудових відносин, а також правового регулювання трудових відносин працівників прокуратури;

б) у правотворчості – у процесі реформування загального та спеціального трудового законодавства у сфері удосконалення застосування принципу єдності та диференціації, та, зокрема, правового регулювання трудових відносин працівників прокуратури України;

в) у правозастосуванні – органами державної влади та місцевого самоврядування у процесі надання загальних та спеціальних гарантій у сфері

охорони трудових прав працівників прокуратури, судами при розгляді справ про захист порушених чи оспорюваних прав працівників прокуратури, та загалом у процесі формування та реалізації державної політики у сфері правового регулювання єдності та диференціації трудових відносин працівників прокуратури України;

г) у навчальному процесі – під час вивчення в юридичних освітніх закладах навчальної дисципліни «Трудове право», підготовки робочих програм і планів, написання підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, а також у науково-дослідницькій роботі студентів, слухачів і курсантів.

Загалом же слід відмітити, що аргументація положень дисертаційної роботи є достатньо переконливою. У висновках відбиті загальні підсумки проведеного дослідження, а також формулюються чіткі і зрозумілі практичні рекомендації по їх застосуванню.

В цілому рукопис Лашутіна Сергія Олександровича є завершеною науковою працею, що характеризується єдністю змісту і логіки викладення, а також свідчить про особистий внесок здобувача в розвиток права.

За темою дисертації та відповідно до її змісту надруковано сім наукових публікацій, із яких 4 статті у фахових виданнях України та зарубіжних виданнях, а також 3 тез доповідей і повідомлень.

Викладене дає підстави зробити висновок, що дисертація Лашутіна С.О. на тему «Єдність та диференціація трудових відносин працівників прокуратури України» є завершеною науковою працею, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої

освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Науковий керівник:

**Доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри публічного та приватного права
Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля**

Юлія ІВЧУК

Стігнине Івчук Юлія Іванівна
Загальне ім'я: Івчук Юлія Іванівна
Хуртова О.В.

